

EGYHÁZI- ÉS ISKOLAI SZEMLE

Felelős szerkesztő: DEBRECZENI ISTVÁN református lelkész

Megjelenik két hetenként, szombaton

Előfizetési ára: egész évre 60 Lei,
fél évre 30 Lei, egyes szám 2 Lei.

Szerkesztőség: Salonta (Nagyszalonta)
Református lelkészi hivatal, a hová a
lap szellemi részére vonatkozó min-
den közlemény küldendő. Kiadóhiva-
tal: Oradea-Mare (Nagyvárad) Ferdinánd király-út (Rákóczi-út) 14. szám
Előfizetési díjak, hivatalos hirdetések díja, reklamációk Konrád Géza címére
Nagyvárad, Ór-utca 1. sz. küldendők.

Kerületi közgyűlés előtt.

Egyházkerületi közgyűléseink s általában egész kerületünk minden idejét és erejét eddig a szervezés munkája foglalta el és kötötte le. A legközelebbi közgyűlésre is ez adta első sorban az alkalmat. A legtöbb gondot ez okozza, a legtöbb feladatot ez rója ránk és minden tevékenységünk ebben merül ki.

Tagadhatatlan, hogy egy biztosan megépített szervezet nagy erősség és oltalom, mint az épület falai és teteje sok viszontagság és vihar ellen. De csak külső védelem vihar és fagy ellen, amelyben azonban még megdermedünk, ha nem lobog és melegít benne a tűz és melyben sötétségben maradunk, mikor jó az éjszaka, ha nincs világosságunk. Éppen ezért kerületünk életében sem elég csupán a falak építésével gondolkodni, hanem a belső élettel: a világossággal, a tűzzel is törődnünk kell! — Mig a napról-napra emelkedő épület falait rakják, szerető szívek és gyöngéd kezek már készítgetik, tervezgetik a ház belsejét, butorait, kedves holmait, melyekkel a lakást meleg, boldog otthonná avatják. Nekünk nagyrészen már megvannak ezek, csak elő kell szedni, kitárazni, megújítani. Mit ér, ha kész lesz majd a nagy épület — bármennyire kedvünk szerint legyen is, de üres lesz, vagy elavult ócska lomok lesznek benne, melyek talán mutatnak, de nem érnek semmit.

Ne mondja senki, hogy nekünk az alapot kell lerakni előbb és ez az alap a külső szervezet, mert az alap épen a **belső élet!** Hogy ha ez meglesz, elevenen, buzgón, termékenyen, úgy ahogy a keresztyénség és a reformáció nagy áldásos korszakaiban volt, akkor nem kell félni a külső szervezet megalkotásában semmitől, mert a mi erőnk sokkal hatalmasabb lesz: **a Krisztusban való hitnek áldozatos, gazdag életben való megnyilatkozása.** Akkor a mi jövőnk, életünk nem függ semmi mástól, csak attól, hogy mily mértékben van meg bennünk, egyházunkban ez a hitben való élet és életben megnyilvánuló hit.

Nem szabad tehát, hogy kerületi közgyűlésünk munkája ismét csak a szervezkedés gondjainak és módjainak mérlegelésében, vagy — Isten ments — negatívumokban merüljön ki. A keretet tartalommal, a testet lélekkel kell megtöltenünk. Lapunk hasábjain — különösen e helyen többször foglalkoztunk olyan ügyekkel, melyek ebből a körből valók és megvalósításuk erre irányul. Ám ezeket sem tartjuk elégnek. Az életnek, a léleknek ott kell megnyilvánulni gyülekezeteinkben és egész egyházi életünkben. De ezt az életébresztő munkát meg kell szervezni, az ébresztő szónak felülről kell elhangzani, hogy minél távolabbra hasson és mindenki meghallja! Mi történt eddig? Kevés, nagyon kevés! Hol vannak a lelkészegyesületek? Mi lelkészek támogatjuk-e egymást munkánkban? Lelkészek és világiak dolgoznak-e vállvetve egyházunk megerősítésében? A presbyterek keresztyén buzgósággal segitenek-e a lelkészeknek nemcsak a kormányzásban, hanem Isten országának előbbvitelében? Vannak-e hiterősítő, buzgóság keltő, építő, faj-erősítő lelkes mozgalmak? Ne feleljünk rájuk. Csak teljék meg mindnyájunk szíve, elméje akarattal, hogy mielőbb igennel felelhessünk!

Kerületi gyűlésünk tagjainak szíves figyelmét felhívjuk e kérdésekre és kérjük, hogy ha egyebet nem tudna is tenni legközelebbi közgyűlésünk, találjon módot és alkalmat egy konferencia tartására és megszervezésére, melyen a legégetőbb belső ügyekről tárgyalni lehessen, hogy mire elkészül majd a várva várt épület, megtelhessek gazdag, megújult élettel!

Debreczeni István.

Egyh. ker. közgyűlés. Kerületünk elnöksége április 11-re összehívta a közgyűlést, melynek főbb tárgyai lesznek a kolozsvári értekezlet jegyzőkönyve, tanári és tanítói fizetések megállapítása, nyugdíjügy, egyházmegyék új beosztása stb.

A lelkészi államszegélyek kiutalása a múlt év utolsó negyedéről megtörtént. Az egyházker-pénztár most folyósítja az egyházmegyei pénztárosoknak. A segély összegében a felemelt drágasági segély és családi pótlék is benne van.

Iskola.

A protestáns egyházak viszonya az iskolához.

Irtá: Dr Bodnár Gábor.

[Folytatás.]

A reformátorok tényleg hatalmas erővel kezdtek a nevelés feladatának a megoldásához. Megindítói lettek a népnevelés mozgalmának, mi egyik soha el nem évülhető érdemük.

Luther irt tankönyveket. Sürgette a tanítást. Az iskola-ügy érdekében felhívást intéz a német nemes-séghez, [1520], a német városok vezetőihez [1524].

„Kérlek mindnyájatokat szeretett Uraim és Barátaim! — írja az utóbbiban — az Isten nevében s a szegény ifjúság érdekében, hogy az ügyet ne tartsátok csekélységnek, mint sokan cselekesznek, kik nem látják, mit gondol a világ fejedelme. Mert nagy és komoly ügy ez, mely Krisztust és az egész világot igen érdekli, hogy t. i. az ifju nemzedéket segítsük és tanítsuk.“ „És mi vének ugyan miért élünk másért, mint azért, hogy az ifju nemzedéket ápoljuk, tanítsuk és neveljük; — Isten nehéz számadásra von még ezekért bennünket — Rém és gyalázat, hogy oda jutottunk, hogy ugyan buzdítnunk — buzdíttatnunk kell a végre hogy mi a gyermekeinket s az ifju nemzedéket neveljük, annak javáról gondoskodjunk.“¹⁾

A fellépésének meg lett a kívánt hatása. A württembergi egyházi szabályzat, pl. melyet az 1559. évben állapítottak meg, elrendelte, hogy minden kisközségben tanítsák a német írást és olvasást.

Nem kevesebb buzgósággal fáradozott az iskolaügy érdekében Kálvin János is. Elhatározta, hogy Genfben egyetemet állít fel. De hogyan, miből? Az egyház jövedelme, az állam bevétele, e nagy célra, mivel más kiadásai voltak — nem volt elégséges. Kálvin vasakarátát azonban, az efféle akadályok nem törték meg s feltett szándékától nem térítették el. A terv keresztülviteléhez pénz kellett, hozzáfogott tehát a házaláshoz. Hat hónap telt el s begyűlt a szükséges összeg.

„Talán — mondja életírója — nem nézett még soha senki sem emelkedő falakat akkora érdeklődéssel, mint aminővel a reformátor az épülő iskolát. Nem is a falakat látta talán, hanem a sereget, mely messziről jöve, viszi magával azt, amit majd itt hirdetnek; viszi messzire.“²⁾

Az 1559. évben nyílt meg az egyetem. Tanároknak a legkiválóbb egyéneket nyerte meg. Ennek a főiskolának a felállítását a ref. egyházak szempontjából óriási jelentőségű már önmagában véve is. Kálvin azonban ezzel nem elégedett meg.

Megragadott minden alkalmat, hogy az iskolázatásra buzdítson.

„Eleitől fogva fenttartották azt, s gondoskodtak arról az egyházban — olvassuk kátéja előszavában, — hogy a gyermekek a keresztyén tudományban oktattassanak. Ami, hogy annál célszerűbben történjék, nemcsak iskolák nyitattak hajdan s minden egyeseknek is meghagyatott, hogy családjokat hiven tanítsák, hanem a templomban is rendszerint kérdeztettek a gyermekek a keresztyén vallás főbb pontjai felett... Amit tehát most közzé teszünk, az nem egyéb, mint azoknak gyakorlatba vétele, melyeket a keresztyének s Isten igaz tisztelői már régen követtek.“³⁾

A lengyel királyhoz intézett levelében pedig ez a nyilatkozat olvasható:

„Az iskolák a lelkipásztorok veteményes kertjei, s méltán úgy lehet őket tartani, mint a mennyei tudomány kincstárait. Minél több gondot kell tehát reá fordítani, hogy minél többen oktattassak mind a kegyességben, mind a tisztességes tudományokban.“⁴⁾

Igy nyilatkoztak, így tanítottak, így buzdítottak a nagy egyházalapító reformátorok az iskolák, a tanítás ügyében. Ahova a reformáció hullámai elértek, ahol protestáns egyházak alakultak, ennek álláspontjuk lett a döntő, az egyházaknak az iskolához való viszonyának a kialakulására.

Ennek a tételnek az igazsága különösen beigazolható, különösen beigazolható, a magyarországi protestáns egyházak történetéből.

A magyarországi reformátorok a külföldiek példáján indulva, hol egy egyházközséget megszerveztek, mindent elkövettek, hogy az iskolának is megvessék az alapját. Adatokkal bizonyítható, hogy az 1530-as években már a kis községekben is voltak iskolák. „A debreczeni egyházmegye esperese, egy Ábrámfalva [ma Ábrány] nevű csekély pusztulékony falucskában, 1619-ben hivatalos nyomozást tart az ottani iskolai fundusra vonatkozólag. Amelyet amugy titokban, valaki elakart volna foglalni. Az első tanu Mester Lukács hite után azt vallja: Tudom azt, hogy abban a házban mester lakott én tudomásomra, mert az én atyám itt való mester volt, mi laktunk benne. Ezt tudom mondani, hogy itt e faluban nálamnál sönki nagyobb időt említeni nem tud; mert Thömsösvár veszésekor oly ember voltam, hogy az apámmal cséplöttem, a sáska járást is jól tudom. Thömsösvár 1552-ik évben veszett el, amint tudva van s az egyszerű kiszámításból kijő, hogy 1540 előtt már iskola volt abban a szegény kisdud faluban.“⁵⁾

¹⁾ Révész I. f. m. 40—41. l.

²⁾ Révész I. Adalékok a magyar prot. isk. autonómia történetéhez 12 l.

³⁾ Révész I. f. i. m. 40—41. l.

⁴⁾ Pruzsinszky P.: Kálvin J. életrajz 2 köt. 261 l.

Ez egy adat. Fraknoi Vilmos pedig a „Hazai és Külföldi iskolákról a XVI. században” című munkájában 125 olyan protestáns iskolát mutat ki, mely 1530-ik évtől számított 50 év alatt alakult.

Valóban bámulatos az a munka, amit a reformátorok ezen a téren s általában a művelődés érdekében kifejtettek. Tévedés volna ugyanis azt gondolni, hogy „csak iskolákat” alapítottak; oh nem! Önmaguk írták a tankönyveket is. Maguk voltak sok esetben a nyomdászok és kezdetben a tanítók is. Dévai Bíró Mátyás az első magyar reformátorok egyike az, aki az első magyar A. B. C. könyvet írta. Szakadatlan munkásságra serkentette ezeket a lángoló hitű férfiakat az a meggyőződés, hogy a műveltség terjesztésével a reformáció tanai terjedésével utját készítik elő s a már megalakult egyházközségeket erősítik.

[Folyt. köv.]

Stólák, kiadványok és lelkészi fizetések rendezése.

A háboru okozta nagy drágaság miatt a stólák és kiadványok díjai is változáson kellett hogy átmenjenek. A háboru előtt igen egyformák voltak az egyes egyházmegyékben a stólák és kiadványok díjai.

Egyházmegyénk esperese 4 évvel ezelőtt a stólák díjaira vonatkozólag utasításokat adott, de a hivek legtöbb része ahhoz nem alkalmazkodott. A múlt évben körli lelkészi értekezletünk is megállapította lelkészi körünk területére a stólákat, de legtöbb helyt a presbyteriumok nem fogadták el azt, hanem a presbyterium állapította meg, kevesebbre szabva azokat.

Egyházamban keresztelest 5 leit, esketésért 10 leit, predikációs halott eltemetéséért 20 leit állapított meg a presbyterium. Kurióziusként megemlítem, hogy a kántortanító temetési stóláját ugyanannyira határozta, mint a lelkész temetési stóláját.

Az új egyházkerületünknek sok elintézni valója van. A lelkészi fizetés rendezése is égetően szükséges. Most évekről-évekre határozza meg a presbyterium a lelkész és tanító fizetését és mind egyikét csekélyre szabja. Itt-ott a lelkésznek kevesebb fizetést ad, mint a tanítónak.

Egyházkerületünk teendői közé tartozik többek közt a stólák meghatározása is.

Tekintve, hogy mindennek magasabb ára van, mint volt a háboru előtt, a stólákra vonatkozólag egy középdiát állapítandó meg, mely ha nem is egészen, de legalább részben megfelelne a mai drágasági viszonyoknak. A stólák megállapítását a következőképen contemplálom:

Keresztelest magánháznál 20 lei, templomban vagy a lelkészlakon 10 lei. Esketés háznál 30 lei, templomban 20 lei. Temetés, ha csak a templomban fungál 30 lei, ha házhoz is elmegy a lelkész 40 lei, ha a temetőbe is kikiséri a halottat 60 lei. Kiadványokért, keresztlevelért, esketési anyakönyvi és halotti anyakönyvi kivonatért 20 lei. Családi értesítőért 30 lei.

Szóljanak hozzá lelkésztársaim, mert ez a lelkészek közös érdeke.

A legközelebbi egyházkerületi gyűlésen mind a stólákra, mind a kiadványokra nézve határozatot hozandó. De megállapítandó lesz a lelkészek és tanítók fizetése is.

Tartományi.

Irodalom

Az imádkozó magyar. Református eleink társalkodásai a Szentháromság egy Istennel. Össze-
gyűjtötte: Révész Imre. Debrecen, 1922. Méliusz
könyvkereskedés kiadása. Ára bórutánzatú papirkötés-
ben 300 K, vászonkötésben 500 K, bőrkötésben 2000 K.

Csak a múlt számunkban ismertettük azt a kedves lelki ajándékot, melyet dr Erdős Károly, a debreceni lelkészképző intézet igazgatója adott egyházunknak és hiveinknek, s ugyancsak Debrecenből másik hasonló ajándékot nyertünk: dr Révész Imrétől *Az imádkozó magyart*. Mindakettő olyan, mint egy drága gyöngysor, melynek gyöngyszemeit multunk, magyar református egyházunk multjának tengeréből hozták fel nagy szeretettel és rajongó lelkesedéssel a szerkesztők. Az első kisebb tengerből apróbb, de ragyogó, a második nagyobb óceánból, bár kevesebb számu, de nagyobb gyöngyöket fűzött össze, hogy ezeknek a fénye töltse meg a lelkeket az igazhit sugárzó világosságával.

Az imádkozó magyar nem elvont értekezés, vagy tudományos mű, hanem gyakorlati irányú imádságyűjtemény. De gyakorlati célja mellett van egy másik, még fontosabb célja is. Bizonyoságot akar tenni amellett, hogy a magyar lélek mindig imádkozó lélek volt. „A legfőbb cél — mondja Révész előljáró beszédében — az volt, hogy kézzelfogható módon meggyőzzük a mai magyar reformátusokat, annak a ma általánosan elterjedt nézeteknek a hiábavalóságáról, hogy a magyar embernek az imádkozás, általában a kegyesség ellenkezik a természetével; hogy az elmélyedő áhitat, a komoly magábaszállás, Istennek buzgó keresése és szent akarátának mindennapi, rendszeres tudakozása „nem magyar embernek való,” legfeljebb a papoknak, akiknek „ez a mesterségük”. A legszembeeszköbbszólata ennek a nézetnek mégis csak az lesz, ha megtudjuk mutatni, hogy minél magyarabbak voltak a magyarok és minél kálvinistábbak voltak a mi magyar kálvinista eleink, annál többet, annál szívesebben és annál buzgóbban imádkoztak.” — Szinte

szeretnénk az egész bátor és mély hitről tanuskodó előjáró beszédet leköszölni. Megtetszik az imádságokból az is, hogy a régi magyar reformátusok az imádkozást nem tekintették csakis papi tudománynak, mesterségnek és papi kötelességnek. Azok a magyar férfiak és nők, akiknek Isten előtt való meghódolása Istenben való reménykedése, a Jézus Krisztus által folytonos „előről-erőre jutása” e lapokon megszólal egytől-egyig, „nem papi emberek voltak, hanem világiak.” Ezek: Ecsedi Báthori István országbíró, II. Apafi Mihály fejedelem és felesége Bethlen Kata, özv. Teleki grófné, „Árva” Bethlen Kata és Ráday Pál, a tudós és költő. Csak néhány apróbb, szinte hézagkitöltő szemelvényt közöl Szikszai Györgytől, Borosnyai Nagy Zsigmondtól és Medgyesi Páltól. A kis imádságoskönyv gyakorlati hasznára mutat az a körülmény, hogy a különféle szerzők imádságaiban az élet minden szükségére nézve talál imádságot a buzgó szív. — Végül a függelékben Révész buzgó és felemelő imádsága van; imádság az imádkozó magyarakért. — Szívből óhajtjuk, hogy e kedves kis imádságos könyv is legyen hathatós eszköz a Mindenható kezében, hogy vele minél többet tegyen Istent kereső lélekke és imádkozó magyarrá!

Utazás Bergengóciába. Ifjúsági szindarab 5 felvonásban. Német eredetiből átdolgozta András Tivadar ref. lelkész. Ára 5 Lei. Kapható András Tivadarnál Sepsiszentgyörgy. Székely Mikó kollégium. — Két engedetlen fiú az apjától rájuk szabott büntetés kitöltése elől megszökök hazulról, hogy a mesében olvasott Bergengóciát felkeresse, ahol a legnagyobb boldogságot remélik. Napokon át bolyonganak sok szenvedést, nélkülözést, félelmet kiállva, de a keresett boldog ország nincs sehol. Ahelyett kifosztják, megverik őket, mialatt megbánják tettüket, haza vágnak s egy jószívű erdész, midőn az erdő közepén rájuk talál, hazaviszi őket, hol megjavulnak. — A gyermeki lélek ismeretével és hű jellemzésével megírt kis szindarab gyors párbeszédeivel és változatos jeleneteivel nagyon alkalmas ifj. előadásokra. Csak az a kár, hogy terjedelméhez képest sok változás van benne, s a diszletek nem mindenütt szerezhetők be.

Korunk szellemi válsága címen legközelebb megjelenik dr. Tavaszy Sándor kolozsvári theol. tanárnak a lelkési kurzuson tartott értékes előadása irracionizmus, okkultizmus, orientalizmus és relativizmus kérdéseiről. Az 5—6 ives munka ára 20 Lei lesz. Előfizetni lehet a Minerva rt.-nál Kolozsváron.

Előfizetési felhívás. Egyházi beszédeimből a tekei ref. egyház újonnan építendő iskolája javára egy gyűjteményt óhajtok kiadni, amely egy egész év minden alkalmára való beszédenkivül néhány különleges alkalmi beszédet, keresztelési esketési és temetési beszédeket, s függelékképpen egy pár üdvözlő beszédet tartalmaz. Mivel a mű kiadása a mai viszonyok között nagyon sokba kerül, előbb kénytelen vagyok tájékoztítani a kelendőségéről, s előfizetést hirdetek reá, nehogy az iskolánk javára remélt haszon helyett, eddig gyűjtött pénzünket is feleméssze a vállalkozás.

A beszédek között van több teljesen kidolgozott beszéd, amely bármely gyülekezetben előadható; tulnyomó részük azonban csak rövid elmélkedés, beszédvázlat, amely épen olyan alkalmas a magános elmélyedésre, mint a templomi igehirdetésre — a szükséges kibővítéssel.

A könyv mintegy 120 sűrűn nyomtatott lap terjedelmében, a kolozsvári Minerva műintézet izléses kiadásában, a munkába vételtől számított egy hónap alatt kész lesz. Előjegyzési ára 40 Lei, míg bolti ára magasabb fog lenni. Az előjegyzéseket kérem a tekei ref. lelkési hivatalhoz (Teaca, jud. Cojocna) intézni. Előfizetők csoportos gyűjtésére és a könyv közvetítésére vállalkozók 10 példány után egy tisztelet példányt kapnának. Egyházmegyei pénztárosok kezéhez a fizetésből való utólagos elszámolásra is megküldeni a kívánt példányszámot a kiadótulajdonos tekei ref. egyház.

A könyv nemcsak hivatásos igehirdetők, hanem Isten idejével foglalkozni szerető „világiak” részére is alkalmas. Előjegyzéseket a nemes cél érdekében mielőbb és minél többet kér. Teke, 1923 február hó. Musnai László ref. lelkész, theol. m. tanár.

„Hajnal” külmisziói folyóirat mult évi utolsó száma a szokott csinos kiállításban s gazdag tartalommal jelent meg. Szundar Szingnek, a nagy hindu keresztyénnek érdekesítő életrajzán kívül, Kunszt Irén évi jelentését s egy hosszabb levelét tartalmazza, azonkívül vezércikkeket, érdekes híreket a világ minden részén folyó missziói munkáról, az itthoni missziói mozgalmakról, könyvtármertetést stb. Az előfizetési díj 1923-ik évre 100 korona, mely összeg a kiadóhivatalba Budapest, VIII. ker., Gyulai Pál-utca 9. sz. küldendő. (Aki 140 koronát küld be, a mult évi évfolyamot is megkapja.) Az ezévi évfolyamnak egyik fő érdekessége lesz K. Tompa Arthur dr. kolozsvári tanár cikksorozata a turáni misszióról, melyben a velünk rokon s Oroszország különböző részein élő, részben pogány, vagy mohamedán vallású népekkel foglalkozik néprajzi és vallástörténeti szempontból. Aki a Missziói Szövetség 100 korona tagdíját beküldi, az ez évben a lapot ingyen kapja. — Támogassuk az egyetlen magyar külmisziói lapot!

Halottaink

V. Sipos Jánosné Ladányi Jolán, belényes-ujlaki lelkész felesége régen tartó gyöngélkedés és rövid súlyos szenvedés után febr. 14-én elhunyt. Férjén kívül 4 gyermeke gyászolja. Koporsójánál Bottyán Pál belényesi lelkész hirdette a vigasztalás ígét, sirjánál pedig Tóth János b.-sonkolyosi lévita bucsuzott tőle.

Gerencsér József nagyvárad-ujvárosi organista-kántor febr. 15-én 57 éves korában, hosszas, fájdalmas szenvedés után meghalt. Előbb dobozi, majd sajószentpéteri kántortanító volt. A nagyvárad egyház 1896-ban választotta meg. Nagy érdemeket szerzett a Református Kör felállításában és az ujvárosi énekkar vezetésében, melyekkel valamint, odaadó buzgóságával állandóan birta a hívek szeretetét. Temetése 17-én volt. A templom-

ban Sulyok István püspök, a sirnál pedig Csernák Béla esperes mondott felette imát és három énekkar énekelt. Utolsó útjára a hívek ezrei kísérték ki.

Az elhunytak szeretteit vigasztalja meg az Ur, űk pedig találjanak nyugodalmat a feltámadás reménye alatt.

Egyházi hírek

A kolozsvári értekezlet. Mint mult számunkban hírül adtuk, február 27-én értekezletre gyűlt össze Kolozsváron kerületünk elnöksége, a főjegyző és az esperesi kar, hogy a kormány képviselőjével a kerületünk végleges megalakulása körül felmerült akadályok elhárításáról tanácskozzanak. Az értekezletet Nagy Károly erdélyi püspök nyitotta meg, mire Jonescu, a kultuszügyek vezérigazgatója terjesztette elő a minisztérium álláspontját, mely szerint az elnöki tiszttel a szervezés ideje alatt a legidősebb esperes és egyházm. gondnok töltse be. Az előterjesztés után hosszas vita indult meg, melynek eredményét jegyzőkönyvbe foglalták és amely az egyh. ker. közgyűlés elé kerül. — Hisszük, hogy a véleménykülönbségeket sikerülni fog — talán akkorra is egészen elüntetni.

Egyházmegyei lelkesegyesületi közgyűlés. A nagybányai egyházmegyei lelkesegyesület március 13-án délelőtt Szatmáron közgyűlést tart, melyen a többek közt foglalkoznak a lelkesegyesületek és árvák helyzetén való segítséssel.

Nagy hagyományok. Dr Maley Zsigmond református papi családból származó szatmári orvos végrendeletében 10 10 ezer Leit hagyományozott a németi egyháznak és a református főgimnáziumnak.

Sartorius Ernő, Keresztyén Ifjúsági Egyesületek világszövetségének főtitkára heteken át Magyarországon időzött, hogy az ott folyó ifjúsági munkát megfigyelje s annak nagyobb lendületet adjon. A nagyobb városok során Debrecenben öt napon át tartózkodott s a Debreceni K. I. E. rendezésében mindennap tartott előadást, hol a felnőttek, hol az ifjak és leányok körében. Az előadások minden egyes esetben várakozást felülmuló mértékben látogatottak voltak.

Amerikai magyar pénzen református templom Budapesten. Az amerikai Magyar Népszava főszerkesztője: Berkó Géza gyűjtést indított Amerikában, hogy a budapesti külső lipót- és terézvárosi ref. hívek hívek számára templomot építhessenek.

Dr Ravasz Lászlót a Kisfaludy Társaság e hóban tagjává választotta.

Munka a rendőrök közt. Budapesten 700 református rendőr van, akik nehéz szolgálatuk miatt, nem járhatnak templomba. Most hetenként egyszer összegyűlnek, s valláserkölcsei oktatásba részesülnek. Három vallástanár látja el a szolgálatot.

Hivatalos rész.

330—1923. szám.

Nagytiszteletű Esperes Ur!

A vallás és művészeti miniszter ur 4354—1923. sz. leiratában, hivatkozva a külügyminisztérium 3585—1923. sz. iratára, — arra hívta fel hivatalomat, hogy a vezetésem alatt álló egyházmegyék, illetőleg egyházközösségeknek a Magyar Állammal szemben fennálló követeléseiről akár ingatlan, akár pedig ingó vagyontól (adomány az egyes intézményeknek, ösztöndíj-alapítvány) részletes előterjesztést tegyek. Ennélfogva tisztelettel felkérem nagytiszteletű Esperes Urat, hogy a bölcs vezetése alatt álló egyházmegye egyházközösségeitől a fentieket magába foglaló jelentést minél előbb beszerezni, s azokat hivatalomhoz felterjeszteni méltóztatnék.

Ezt a körlevelet az Egyházi és Iskolai Szemlének a folyó hó első felében megjelenő számában közölhetem. Minthogy a lap megjelenése esetleg késedelmet is szenvedhet, azért kell kérnem, hogy nagytiszteletű Esperes Ur is körlevelében szíveskedjék intézkedni, mert így inkább remélhető, hogy a kétoldali felhívás biztosabban eljut a lelkész társakhoz.

Atyafiságos üdvözléssel

Nagyvárad, 1923 március 1.

Sulyok.

365—1923. szám.

A kebelbeli egyházközösségek nagytiszteletű és tiszteletes Lelkesi Hivatalainak.

A vallás és művészeti miniszter ur 6884—1923. sz. intézkedésére való hivatkozással, van szerencsém, szíves tudomásukra hozni, hogy a minisztériummal való levelezés minden hivatalos ügyben kizárólag csak román nyelven történhet. A megfelelő alkalmazkodást kérve

Atyafiságos üdvözléssel vagyok

Nagyvárad, 1923 március 2.

Sulyok.

67—1923. eln. szám.

Pályázat

a nagyvárad (ujvárosi) református orgonista-énekvezéri állásra, amelynek javadalma következő:

1. Törzsfizetés 300, azaz háromszáz Lei. 2. Tüzfűzéhez beszállítva 48, azaz negyvennyolc köbméter. 3. Stóla énekszós és imádságos temetéstől 40, azaz negyven Lei, predikációs temetéstől 60, azaz hatvan Lei, ami évenként 5—6000 Leit tesz ki. 4. Az egyházközösség épületében 3 szoba, fürdőszoba, konyha, kamara és pincéből álló szabad lakás. 5. Díjlevéltétel nélkül drágasági segély címen évi 7200, azaz hétézerkettőszáz Lei. A készpénzfizetést az egyházközösség pénztára havonként előre és egyenlő részletekben szolgáltatja ki.

Kötelessége: 1. A vásár-, ünnep- és hétköznapi isteni tiszteleteken az éneklésnek orgonával vezetése. 2. A másik kántorral felváltva temetési szolgálat. 3. Az iskolaszéki elnök által beosztott állami és községi iskolákban heti 6 órán egyházi énektanítás. 4. Egyházi énekkar szervezése és vezetése. 5. Egyházépítő munkában segédkezés.

Az egyh. 1. t. c. 131. §-a szerint csak református vallású, tanítói vagy zeneiskolai oklevéllel

birók pályázhatnak. Azok, akiknek csak zeneiskolai oklevelük van, az egyházi énekből, vallásból és ezek módszertanából pótvizsgát tenni kötelesek. A pályázók keresztlevelel, oklevéllel, felettes egyh. hatóság által megerősített működési, családi és katonai állapotukat igazoló bizonyítvánnyal felszerelt kérvényeket a folyó évi április hó 8. nyolc napjáig a lelkészelnöki hivatalhoz (Nagyvárad, Ór-utca 1. sz.) adják be. Elkészített kérvények figyelembe nem vétetnek. A pályázók próbaorgonázásra és éneklésre ez évi április hó 15. napján délelőtt isteni végeztével megjelennek az újvárosrészi templomban. A megválasztott kész kiadásait az egyházközség pénztára megtéríti. Választás ezen a napon délután. A megválasztott állását ez évi szeptember hó 1. napján okvetlenül, felhívásra azonban már folyó évi július hó 1. napján elfoglalni köteles. A költözködés költségét az egyház előre, a megválasztottal egyetértésben megállapított általános összegben fizeti. A most jogerős díjlevél változtatás alatt van, értéke azonban a meghirdetett összegnél kevesebb nem lehet. Nagyvárad, 1923 március hó 8.

Az egyházközség elnöksége.

68—1923. eln. szám.

Pályázat

a nagyvárad-velencei református kántor-tanítói állásra, amelynek javadalma következő:

1. Két szoba, konyha, kamara és pincerészből álló lakás.

2. Évi 12,000, azaz tizenkettőezer Lei tanítói fizetés havonként előre és egyenlő részletben fizetve.

3. Énekvezéri teendőikért 3000, azaz háromezer Lei szintén havonkénti egyenlő részletben előre fizetve.

Kötelessége: 1. Az I—VI. osztály tanítása az egyházkerületi tanterv szerint, az iskolaszéki elnök által megjelölt iskolában. 2. Vasár és ünnepnapokon az isteni tiszteleteken az éneklésnek egyelőre harmóniummal vezetése. 3. Rendkívüli szükség esetében templomban és temetéseknél a belső kántorok helyettesítése; templomban díjtalanul, temetéseknél azonban a szokásos stóla ellenében. 4. Egyházépítő munkában a velencei városrészi lelkész mellett segédkezés.

Pályázhatnak okleveles tanítók, de előnyben részesülnek azok, akiknek vagy külön orgonista-kántori képzettségük van, vagy orgonázásban való jártasságokat igazolni tudják. A református vallású pályázók keresztlevelel, oklevéllel, működésüket eszerílt meg erősített bizonyítvánnyal, családi és katonai viszonyukat feltüntető igazolvánnyal felszerelt kérvényeket a folyó évi május hó 1. napjáig Csernák Béla esperes és iskolaszéki elnök urhoz (Nagyvárad, Ezredévi-emplétkér) terjesztik be. A pályá-

zók orgonázási és énekvezéri képzettségük megismeretése végett a folyó évi május hó 6-ik napján a délelőtti isteni tisztelet végeztével az újvárosrészi templomban megjelenhetnek. A megjelent és megválasztott pályázónak az utazással felmerült kész kiadásait az egyházközség pénztára megtéríti. A megválasztott tanító elköltöztetésére megegyezés szerint az egyház általános összeget fizet. Az állás ez évi szeptember hó 1. napján feltétlenül elfoglalandó Nagyvárad, 1923. évi március hó 8. napján.

Az egyházközség elnöksége.

Nagytisztelétű Esperes, iskolaszéki Elnök és Igazgató urak figyelmébe!

A 321-1922 sz. Egyházkerületi közgyűlési határozattal népiskoláinknak használatra ajánlott

román-magyar nyelvű iskolai nyomtatványokat

famentes papírra nyomtatva állandóan raktáron tartom és azokat a következő legutányosabb árain mellett hozom forgalomba:

Felvételi napló	--- 2-20	Le
Előmeneteli és mulasztási napló,	íve 2-30	"
Haladási napló	íve 1—	"
Iktató-könyv	íve 2-30	"

Ezen nyomtatványokból tetszés szerinti mennyiséget be is köthetethet, a Mulasztási Naplót kötetenként 35 Leiért, a Haladási Naplót 28 Leiért.

Értesítő könyvecske, --- darabja 3 Lei.
Elemi iskolai bizonyítvány --- 10 drb 8 Lei.

10 darabnál kevesebbet nem küldhetek egy nyomtatványból sem.

Bármely más nyomtatványokat, borítékokat, papírokat is legutányosabb áron szállíthatok és tisztelettel ajánlom jőnevű könyvnyomdám szíves figyelmükbe.

Nagybecsű megrendelésüket kérve vagyok

híttestvéri tisztelettel

Béres Károly nyomdatulajdonos,
az „Egyházi és Iskolai Szemle” kiadója
Oradia-Mare - Nagyvárad,
Fő-utca 14. szám.

Bibliák és újtestamentumok, énekeskönyvek,

kottás halleluják, bibliai képes albumok, bibliai mondások fali képek, levélpapírok és levelező lapok, továbbá mindenféle vallásos, építő könyv, irat és traktátus legutányosabb forrása egész Románia területén az

EVANGÉLIUMI MISSIO IRATTERJESZTÉSE, CLUJ—NOLOZSVÁR
Trefort-utca 13-ik szám, földszint

Béres Károly könyvnyomdája Oradea-Mare — Nagyvárad.